

BOSTØTTTEKONTORET I KOMMUNEN

Kopi til:
NAV (stat og kommune)
Boligkontoret
Servicekontoret
Flyktningtjenesten

Bostøtte - endringer i regelverket fra 2017

I 2017 skal bostøtten bli beregnet med nyere inntektsopplysninger. Vi går fra å bruke siste skatteoppgjør i beregningen, til å bruke inntekten husstanden faktisk har i måneden det søkes bostøtte for. Alle arbeidsgivere, NAV og andre melder inn inntekter i Skatteetatens a-ordningen innen den 5. i hver måned. Det betyr at all inntekt som er utbetalt i for eksempel januar, skal meldes inn innen 5. februar. Husbanken vil innhente disse opplysningene noen dager senere, og bruke dem i inntektsgrunnlaget.

Nyere inntektsopplysninger vil gjøre ordningen mer treffsikker. Det blir også enklere for søkere å forstå regelverket og vedtakene de får, og ordningen vil framstå som mer rettferdig. Endringen bidrar også til å forenkle og effektivisere arbeidet i kommunene og i Husbanken.

Under kan du lese mer endringene i grove trekk og hvilke konsekvenser endringene får for søkere og for kommunens arbeid. Endelig regelverk og ulike satser er ennå ikke fastsatt. Ny forskrift om bostøtte er ute på høring med høringsfrist 25. november. Høringsutkastet og hørings svar finner du på Kommunal- og moderniseringsdepartementets nettsider.

Vi oppfordrer dere til å følge med Husbankens bostøttesider i tiden framover. Der vil vi løpende legge ut mer informasjon rettet både mot kommunen og søker.

Nytt inntektsgrunnlag

Vi vil fra januar beregne bostøtten med inntekter søker har i januar. Nytt inntektsgrunnlag vil være bygget opp av fire inntektselementer:

- Månedlig inntekt innhentet fra a-ordningen (brutto)
- Meldepliktige inntekter (brutto årsbeløp/12)
- Formuetillegg (årsbeløp/12)
- Skattefrie utleie per måned

Månedlige inntekter

Månedlige inntekter som lønn, pensjon, stønad og annet, vil bli innhentet fra Skatteetatens a-ordning løpende. Vi vil også innhente for sent innrapporterte inntekter og korrigerede inntekter. Det er kontantprinsippet som gjelder; er det en søknad for januar, innhenter og bruker vi alle inntekter som ble utbetalt i januar. Det er altså utbetalingstidspunktet og ikke opptjeningstidspunktet som er

avgjørende. Dette gjelder også for feriepenger og etterbetalinger. Søker kan ikke endre inntekter vi har innhentet fra a-ordningen. Husbanken kan i spesielle tilfeller endre opplysningene.

Hvis de månedlige inntektene blir endret i a-ordningen etter at vi har fattet vedtak, vil vi reberegne saken med de nye inntektsopplysningene og sende søker ett nytt vedtak.

Meldepliktige inntekter

Meldepliktige inntekter er inntekter som ikke blir meldt i a-ordningen, og som meldes til Skatteetaten årlig. Søker må derfor anslå disse inntektene. 1/12 av meldepliktige inntekter blir tatt med i inntektsgrunnlaget for søknadsmåned.

Meldepliktige inntekter kan være:

- Netto kapitalinntekter – renter, salg eller avkastning fra aksjer, fond o.l., inntekt fra utleie, gevinst av salg av bolig, tomt o.a. minus kostnader. Det er fribeløp på 5 000 kr, så svært få søkere vil ha kapitalinntekt med i inntektsgrunnlaget.
- Næringsinntekt - personinntekt fra selvstendig næring. Ca. 2 prosent av bostøttemottakerne har næringsinntekt.
- Utenlandsinntekt – samlet inntekt i utlandet uavhengig av om søker skatter for den i Norge eller i utlandet.

Når det er ny søknad kan søker velge å bruke opplysningene fra siste skatteoppgjør, eller endre opplysningene hvis det har vært vesentlige endringer. Søker har plikt til å sende endringsmelding dersom noen av disse inntektene endrer seg vesentlig i løpet av året. Saker med meldepliktige inntekter vil bli etterkontrollert når skatteoppgjøret foreligger.

Formuetillegg blir beregnet av netto formue minus fribeløp på samme måte som i dag. Netto formue er brutto formue minus gjeld. Brutto formue kan være ligningsverdien av bolig og annen eiendom, bil, bankinnskudd o.a., og blir først fastsatt i skatteoppgjøret året etter. Søker må derfor anslå forventet netto formue. Formue behandles ellers på samme måte som meldepliktige inntekter.

Skattefri utleie er månedlig inntekt fra skattefri utleie

Reberegning ved endringer i månedlige inntekter

Hvis det senere kommer nye eller korrigerede opplysninger i a-ordningen, vil vi reberegne bostøtten for gjeldende måned. Søker vil da få et nytt vedtak basert på det nye inntektsgrunnlaget. Har søker fått for lite bostøtte, vil vi utbetale det overskytende. Hvis søker har fått for mye, vil vi motregne i kommende bostøtte eller kreve tilbakebetaling. Det vil komme grenseverdier for når vi skal kreve tilbake og når vi utbetale.

På sikt skal vi reberegne løpende, slik at endrede vedtak blir sendt ut månedlig, men en slik løsning vil ikke være på plass før sommeren 2017. Husbanken vil komme tilbake med mer informasjon om hvordan disse sakene skal behandles i denne perioden.

Etterkontroll av saker med meldepliktige inntekter

Meldepliktige inntekter vil bli etterkontrollert når skatteoppgjøret foreligger året etter. Er det vesentlige avvik, vil bostøtten bli reberegnet måned for måned for hele foregående år. Vi utbetaler det overskytende hvis etterkontrollen viser at søker har fått for lite, og krever tilbake når han har fått for mye. Det vil komme grenseverdier for når vi skal kreve tilbake og når vi utbetale.

Ny søknadsfrist og utbetalingsdato

Fristen for å melde inn inntekter i a-ordningen er 5. hver måned. I enkelte måneder er fristen 7. For å sikre best mulig datagrunnlag og også fange opp de som melder inn for sent, vil Husbanden innhente opplysningene noen dager etter fristen. Vi må derfor utbetale bostøtte senere enn i dag.

Ny utbetalingsdato er satt til innen 20. hver måned. Første utbetaling vil være bostøtte for januar som blir utbetalt 20. februar. Vi endrer også søknadsfristen, slik at den blir 25. hver måned. På sikt ønsker vi å utbetale tidligere og utvide søknadsfristen til å gjelde hele måneden.

Informasjon om senere utbetalingsdato er sendt rådmannen i kommunen, slik at kommunen får tid til å tilpasse eventuelle rutiner for transport.

Konsekvenser for søkerne

Husbanden planlegger at de fleste tiltak er på plass innen 15. desember, men det kan være at noe kommer senere.

- Bostøtten for januar vil først bli utbetalt 20. februar. Dette er 10 dager senere enn i dag, og mange søkere vil kanskje ha behov for annen støtte i perioden fram til bostøtten blir utbetalt. Bostøtten for desember blir som vanlig utbetalt 10. januar.
- I overgangen til nytt inntektsgrunnlag, må vi be alle søkere om melde fra dersom de har hatt vesentlige endringer i meldepliktige inntekter eller formue siden 2015. De kan melde fra elektronisk ved å logge inn på husbanden.no, men vi vil også legge ved ett skjema de kan sende inn til kommunen. Søkere kan melde inn endringer til 25. januar.
- Alle søkere vil få nytt vedtak for januar. Søkere som har lavere inntekt i dag sammenlignet med siste skatteoppgjør, kan få økt bostøtte. Andre vil oppleve å få mindre eller miste bostøtte, fordi inntekten i dag er høyere enn i siste skatteoppgjør. Dette kan generere en del klager på vedtaket for januar.
- Noen søkere har variable inntekter, og det vil også gi utslag i utmålingen av bostøtte. Variable inntekter gir variabel bostøtte. Hvis en søker får avslag én måned på grunn av for høy inntekt, vil vi automatisk overføre søknaden til neste måned. Får de avslag neste måned også, må de sende inn ny søknad. En slik saksgang gjør at bostøtten blir videreført for søkere som har høy inntekt kun én måned.
- Ett par som begge mottar introduksjonsstønad, vil falle ut av bostøtteordningen når vi innhenter begge månedlige stønader. Mange av disse skulle heller ikke hatt bostøtte i dag på grunn av for høy inntekt, og noen flyktninger får dermed krav om tilbakebetaling som følge av etterkontrollen. Det unngår vi framover.
- De fleste søkere har stabile inntekter og ingen meldepliktige inntekter eller formue. Disse søkerne vil bli reberegnet løpende. Etterkontrollen vil altså omfatte langt færre søkere enn i dag. Siden vi reberegner bostøtten måned for måned og kun krever tilbake det søker har fått for mye, vil også størrelsen på kravene bli vesentlig redusert. Dette er også gunstig for søkere som har hatt endringer i meldepliktige inntekter midt i året.

Konsekvenser for kommunene

- Det blir enklere å saksbehandle en søknad. Kommunen skal ikke lenger kvalitetssikre inntektsopplysninger. Inntektene er enten hentet fra offentlige registre eller oppgitt av søker

selv. Søker skal heller ikke dokumentere inntektsopplysningene.

- Saker på grunn av inntektsnedgang blir borte. Dette er saker som kommunen har hatt mye jobb med både i forkant av vedtak og i etterkant i form av klager, og som har krevd mye kompetanse av saksbehandler. Nå må saksbehandler glemme denne kunnskapen – den er utdatert.
- Endring av utbetalingsdato og søknadsfrist fører også til endringer i tidsplanen for kommunen. Vi legger ut melding på ekstrasettet når det foreligger ny tidsplan.

Kommunikasjonstiltak overfor søkere

Informasjonsbrev til bostøttemottakere

Etter vi har fattet vedtak for desember, vil vi sende søker informasjon om endringene i regelverket i 2017. Brevet blir sendt søkere som fikk bostøtte i desember. Viktig budskap blir:

- Bostøtte blir fra februar utbetalt 20. hver måned.
- Søker må melde fra hvis de meldepliktige inntektene eller formuen har endret seg siden 2015. Frist er 25. januar.
- Bostøtten vil variere dersom søker har variabel inntekt.
- Litt om reberegning og etterkontroll

Søkere kan melde inn endringer elektronisk

Vi vil lansere en ny selvbetjeningsløsning for endringer i meldepliktige inntekter og formue. Da kan søker logge inn og legge inn nye opplysninger straks endringen skjer. Det er en svært enkel prosess, siden søker ikke skal dokumentere opplysningene.

Allerede nå kan søker endre husleien sin elektronisk, og innen kort tid også kontonummeret. Flere muligheter vil komme etter hvert.

Informasjon i vedtaksbrev i januar

I begynnelsen av januar blir det sendt ut ca. 20 000 vedtak for desember. Mange av vedtakene er avslag. Vi vil gi søkerne informasjon i vedtaket som er tilpasset den enkelte avslagsgrunnen.

Søkere som får avslag på grunn av høy inntekt (V03 og V12), vil få informasjon i vedtaket om at søknaden deres blir videreført til januar, og at de må melde fra dersom de har hatt endringer i meldepliktige inntekter.

Endringer i søknader

E-søknaden blir tilpasset det nye regelverket for inntekt. Det kommer helt nytt papirskjema på husbanken.no 15. desember.

Vi pusser opp nettsidene

Vi jobber nå med gjøre bostøttesidene mer brukervennlige, og 15. desember vil nye sider være på plass. De vil være mer tjenesteorienterte enn sidene i dag.

Andre tiltak

Vi vil følge nøye med på hvordan søkere forholder seg til meldepliktige inntekter, og om søkere faktisk melder inn endringer. Det kan være aktuelt å sende ut varsler eller annet hvis vi har opplysninger som tyder på at søker ikke har meldt inn endringer. Dette som tiltak for å forhindre tilbakekrav senere. Vi kan også sende varsler f.eks. når vi ser at søkere har hatt en større inntekt én måned, f.eks. en større etterbetaling, så er det sannsynlig at formuen øker fra og med neste

måned. Det kan også være aktuelt å be om dokumentasjon i saker der søker endrer inntekter eller formue svært ofte. Også andre tiltak vil bli vurdert løpende.

Tiltak internt i kommunen

Kast gamle skjemaer!

Fra 15. desember er dagens papirskjemaer ubrukelige, og må fjernes fra alle publikumsmottak. Hvis søker leverer søknad i 2017 på gammelt skjema, må du sende søker nytt skjema som han må fylle inn. For at du og søker skal unngå merarbeid, bør du derfor formidle dette til alle tjenestesteder som har skjemaet i publikumsmottaket, og til fagmiljøer som bistår søkere med å søke.

Regelverket for bostøtte endrer seg stadig, samtidig som endringer i systemene våre gjør det nødvendig å endre skjemaene ofte. Vi trykker derfor ikke lenger skjemaer –og det bør heller ikke kommunene gjøre annet enn i nødvendige tilfeller. Husk at søkere kan gå glipp av bostøtte hvis han/hun har fylt ut feil versjon av søknaden.

Kommunens nettsider må endres innen 15. desember

- Det er svært viktig at kommunens og Husbankens nettsider er samstemte. Vi vil derfor nå henvende oss til alle webredaktørene i kommunen for å få på plass nødvendige endringer innen 15. desember. Generelt bør kommunens sider ikke ha med regelverksinformasjon eller lenker direkte til søknader, men heller kun lenke til Husbankens bostøttesider. Da vil det alltid ligge riktig informasjon på kommunens sider, og kommunen slipper å oppdatere innholdet.

Vi vil ha flere digitale søkere

Nytt regelverk fører til at saksbehandler får fristilt tid. Vi oppfordrer kommunen til å bruke denne tiden bl.a. på å jobbe aktivt med å få søkere til å bruke e-søknaden og de elektroniske selvbetjeningsløsningene. Mer enn 80 prosent av søkerne har e-ID og kan bruke e-løsningene, mens andelen som søker elektronisk kun er i overkant av 25 prosent. Stovner bydel i Oslo hadde en periode 65 prosent e-søkere, og hemmeligheten var at de brukte tid til å hjelpe søkere med pålogging. De gjorde også timeavtaler der søkere kunne komme for å få hjelp til å søke elektronisk.

50 prosent av bostøttesøkerne søker bostøtte med smarttelefon. At søker ofte sitter med utstyret i lomma, gjør det enklere for kommunen å tilby hjelp til å søke elektronisk. Men det forutsetter at søker har en eID som MinID, BankID på mobil eller BankID med kodebrikke. Har ikke søker med seg dokumentasjon, kan de mellomlagre søknaden. Hjemme kan de skanne eller ta bilde av aktuell dokumentasjon, logge inn igjen og fortsette søknadsprosessen.

Det krever litt innsats å pushe søkere til å søke elektronisk, men det gjør søker mer selvhjulpne og innsatsen betaler seg over tid. Og jo flere som bruker de offentlige digitale tjenestene, jo bedre tjenester kan vi utvikle både for søkerne og for kommunene!

Med vennlig hilsen
HUSBANKEN

Tor W. Christensen
Avdelingsdirektør

Siv A. Brynstad